

Bogu na čast,

GASILEC

bližnjemu na pomoč!

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. Oznani stanejo cela stran: 37 K 60 h, 1/2 strani 18 K 80 h, 1/4 strani 9 K 40 h, 1/8 strani 4 K 70 h, pri večkratnem natisu primeren popust.

Cesarja Franc Jožefa I. jubilejna ustanova

za v službi ponesrečene gasilce, oziroma njihove vdove in sirote V. izkaz daril: Dobračeva II. zbirka 10 K 26 h, Gasilci Breznica 33 K. Gg. Ant. Kržišnik, župan, 2 K, Simon Prešern, Gašper Rotar, Anton Pristov, Alojzij Rev, Janko Noč in Lovro Vovk po 1 K skupaj 8 K, vsi iz Breznice, Gasilci Radeče 6 K, skupaj 57 K 26 h; obresti za leto 1908. 132 K 10 h, skupaj 189 K 36 h. Prej izkazanih 4474 K 27 h, torej skupno 4663 K 63 h.

Zvezne zadeve.

Seja zveznega odbora dne 28. decembra 1908. Navzoči: Načelnik: Fr. Doberlet, podnačelnik: M. Petrič, odborniki: Jos. Turk, Vinko Ogorelec, G. Luser, Jos. Tratar, Iv. Debelak, Iv. Rus, Fr. Lavtižar in Janko Toman; tajnik Fr. Ks. Trošt.

Načelnik Doberlet otvori sejo in proglasi sklepčnost. Pozdravi predvsem nove odbornike in posebno naproša odbornika Turka, da se zavzame kot deželni poslanec v dež. zboru za zvezno peticijo glede doneska zavarovalnih društev za gasilske namene. Spominja se odstopivših odbornikov L. Stricelja in F. Merharja ter jima izreče zahvalo za njiju delovanje v zveznem odboru. Tovariš Turk se zahvali za pozdrav, zagotavlja, da se bo po svojih močeh potrudil, da se uresniči predlog zveze glede napominanega prispevka, ki ga plačujejo zavarovalnice v stražnogasilski sklad. Tajnik Trošt poroča o jubilejni ustanovi za onemogle gasilce, oziroma njihove vdove in sirote. Po daljši debati se sprejmejo soglasno za to ustanovo nastopna določila:

Določila

ustanove za onemogle gasilce, oziroma njihove vdove in sirote.

§ 1.

Ime ustanove.

„Cesar Franc Jožefa I. jubilejna ustanova za onemogle gasilce oziroma njihove vdove in sirote.“

§ 2.

Pravica do ustanove.

Pravico do ustanove imajo:

1. onemogli, v službi ponesrečeni gasilci, ki pripadajo ali so pripadali ob času ponesrečenja slovenski gasilski zvezi na Kranjskem;

2. vdove gasilcev pripadajočih slovenski gasilski zvezi na Kranjskem, kojih možje gasilci so se ponesrečili v službi;

3. sirote prej imenovanih gasilcev.

§ 3.

Sredstva ustanove.

Zaklad za ustanovo se nabira:

1. iz prostovoljnih doneskov,

2. iz daril in volil,

3. iz obresti od glavnice in sicer:

Od vsakoletnih obresti glavnice se pridra 25 % glavnici, dalje se doda glavnici ostanek nerazdeljenih obresti, ako ta ne doseže 60 K.

§ 4.

Visokost ustanov.

Določi se ena ustanova na letnih 60 K in to do preklica.

§ 5.

Podelitev ustanov.

Eni osebi se more podeliti le eno mesto in to za dobo enega leta, ni pa izključeno, da dobi ena in ista oseba ustanovo tudi lahko večkrat.

§ 6.

Pogoji za podelitev.

1. Dokaz, da je bil ali je prošnik član kakega prostovoljnega gasilnega društva, ki je v slovenski gasilski zvezi na Kranjskem.

2. Zdravniški certifikat, da je onemogli vsled gasilske službe bolan ali nesposoben za delo.

3. Izpričevalo ubožnosti izdano po županstvu.

Pri vdovah in sirotah je potrditi, da so to vdove ali sirote po članu navedenem pod točko 1.

Vse vloge so kolkovine proste.

§ 7.

Kdo podeli ustanovo.

Ustanove podeljuje zvezni odbor gasilnih društev za dobo enega leta in se znesek izplača vsakoletno dne 2. decembra.

Prošnje je pa vlagati potom načelstva krajevnega društva na zvezni odbor gasilnih društev do konec junija vsakega leta.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje ne pridejo v poštev.

§ 8.

Končne določbe.

Glavnica ustanove mora biti vedno plodonosno naložena in se ne sme nikdar načeti.

Če bi zveza gasilnih društev prenehala, prevzame ustanovo v oskrbo deželni odbor vojvodine Kranjske, ki podeljuje ustanovo pod enakimi pogoji kakor zvezni gasilni odbor.

§ 9.

Ko naraste glavnica na čistih 30.000 K, preneha 25 % dodatek po § 2 (3) in se dodaja le preostanek obresti k glavnici.

§ 10.

Zvezni gasilni odbor sme visokost ustanove zvišati tudi nad 60 K vendar pa ne čez 100 K.

§ 11.

Uprava ustanove.

Ustanovo upravlja zvezno vodstvo pod nadzorstvom odbora in občnega zbora in to vedno brezplačno. Račune je polagati vsakoletno in javno v „Gasilcu“ razglasiti obenem z razpisom ustanove. Če bi pa „Gasilec“ prenehal, je razpisati ustanovo v slovenskih dnevnikih izhajajočih v Ljubljani.

Tovariš Rus izraža željo, da se ta pravila razdele v posebnem odtisku gasilnim društvom v več izvodih.

Ustanova začne poslovati l. 1909. z razpisom prvih dveh ustanov po 60 K.

Tajnik Trošt poroča o zavarovanju zakonitega jamstva za nezgode v gasilski službi. Ker se je visoki dež. odbor izrekel za to zavarovanje, se ga sklene uvesti z veljavnostjo od 1. januarja 1909 naprej. Tajnik je povzel svoje poročilo iz ponudbe zavarovalnice in določb zakona. Poročilo, ki ga podvajamo nastopno, se glasi:

Pri izvrševanju gasilne službe dogode se čestokrat slučaji nesreč, zaradi katerih se more zahtevati od dotičnega društva odškodnino.

Taki slučaji so na primer, ako gasilno društvo, hiteč z vprego k ognju med potjo koga povozi, ali sploh pri rešilnih akcijah poškoduje tretje osebe ali njih lastnino; enake škode nastanejo lahko pri društvenih vajah, kjer se večkrat dogode poškodbe in sicer ali vsled lastne krivde gasilcev, ali pa tudi vsled neprevidnosti poveljnika, ki opravlja službo. Taki slučaji utegnejo postati usodepolnih posledic za društvo, ali pa za njega poveljnika, ki je kolikortoliko odgovoren za to.

V Avstriji so merodajne za vprašanje v koliko je sleherni odgovoren za svoje dejanje določbe §§ 1293—1341 obč. drž. zakonika.

Na podlagi teh zakonov jamči vsakdo ali za škodo, ki nastane po njegovi krivdi in sicer ne glede na to, je li krivda posredna ali neposredna.

Kot krivdo se smatra ne-le posebno malomarnost, nego tudi vsako opustitev potrebne pozornosti (§ 1294) kakor tudi kakršnokoli pomanjkljivost.

Zakon štatuirajo celo po § 1311 „jamstvo za slučaj“ ter določa, da je tisti, ki kak slučaj zakrivi na ta način, da se ne ozira na obstoječe predpise, tudi odgovoren za vse posledice.

Iz tega je razvidno, kako veliko odgovornost imajo po obstoječem zakonu tudi gasilci in njih poveljniki pri izvrševanju svojega človekoljubnega poklica, ker se zakon ne ozira na to, iz katerih vzrokov se je nezgoda pripetila, marveč se opira le na dejstvo, da je nezgoda faktično nastala.

V takih slučajih mora tisti, ki je nezgodo zakrivil, povrniti vso nastalo škodo, ter odškodovati ozir. zdrževati njegovo družino, ako postane dotičnik nezmožen za delo ali ako bi celo umrl zaradi takega dogodka.

Edini pomoček, ki more ščititi gasilno društvo proti zahtevam odškodnine, je gotovo le zavarovanje zakonitega jamstva, ter so tudi gasilne zveze vseh dežel, uvidevši to potrebo, že sklenile enako zavarovanje.

Tako zavarovanje zakonitega jamstva predlagata skupno ob jako ugodnih pogojih slavni Zavezi kranjskih prostovoljnih gasilnih društev, Prva avstr. občna zavarovalna družba zoper nezgode na Dunaju ter Mednarodna del. zav. družba proti telesnim nezgodam na Dunaju, ki sta v državi največji zavarovalnici te stroke.

Pripravljeni smo nuditi vam pokritje za vsa povračila, ki bi se zahtevala na podlagi postavnih določil od cenj. zveze oziroma njej pripadajočih društev, kakor tudi posameznih društenikov v slučaju krivde poveljnikov ali posameznih članov gasilnih društev, in sicer:

1. pri izvrševanju gasilne službe,
2. pri rabi gasilnih potrebščin in priprav,
3. pri vajah ter drugih nastopih, ne oziraje se nato, če so člani ali tuje osebe pri omenjenih nastopih na zdravju škodovani, poškodovani ali usmrčeni, ali pa če se v takem slučaju lastnina tretjih oseb, ozir. poškodujejo za vprego izposojeni konji.

Jamčili bi, in sicer za slučaj posamezne škode do najvišjega zneska

K 30.000 za slučaj smrti ali poškodbe ene osebe,
„ 100.000 za istočasno poškodovanje ali slučaj smrti več oseb pri eni in isti nezgodi, ter

„ 10.000 za poškodovanje tujega imetja oziroma za vprego v brizgalno in gasilno orodje izposojenih konj, ter bi v tem slučaju imelo gasilno društvo prispevati k odškodnini 10 %, in sicer najmanj znesek K 20.—, ter največ K 50.—.

Razentega bi mi v slučaju, čim se zahteva potom civilne pravice odškodnina od strani poškodovanca, sami trpeli pravdne stroške ter tudi stroške zagovornika.

Premija je z ozirom na obširno jamstvo tega zavarovanja jako nizka, ter bi znašala ob celoletnem zavarovanju 12 vin. za društvenika.

Razentega dovolili bi slavni zvezi še 50 % deleža na dobičku, kateri bi se dosegel v enem letu.

Ker pa ni mogoče, da bi se ta, čeprav mali, prispevek pobiral pri posameznih članih, kar bi provzročalo mnogo truda zvezinemu poslovdji in bi stvar še ne bila v redu, plačevala se bode zavarovalnina iz zveznih sredstev, ki jih dobiva odbor pri vis. dež. odboru.

Tovariš Lavtižar predlaga, naj se dekret za zvezne odbornike ponatisne v „Gasilcu“.

Tovariš Rus predlaga, naj se napravi tiskovina o naznanilu nadzorovanja društev.

O nadzorovanju društev se izreče odbor, da naj se to posebno omeji na zanikna društva in s primernim navodilom odpravi nedostatnosti.

Tovariš Turk predlaga: Odbor skleni, da se morajo vsi gasilci zveznih gasilnih društev držati enakomernega kroja in imeti enake čepice, katere so dosihmal v veljavi. Prepove naj se nošnja drugih, kakor predpisanih čepic, ki so jih n. pr. nabavili nekateri člani ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva. Se sprejme soglasno.

Tovariš Lavtižar stavi predlog, da se začno priprave za ustanovitev okrajnih gasilnih zvez v smislu sklepa in resolucij občnega zbora. Se vzame na znanje.

Tovariš Turk izreče v imenu vseh članov odbora in gasilcev sploh zahvalo načelniku za njegovo nesebično delovanje v korist in napredek gasilstva in mu vošči srečno novo leto.

Tajnik in poslovodja poda poročilo o denarnem stanju zveze, naznani o »Gasilskem koledarju«, da je izšel in prosi tovariše, naj v svojem krogu podpirajo to podjetje in tovariše gasilce opozorijo na koledar, čigar čisti dohodek je namenjen gasilski ustanovi.

Načelnik Doberlet se končno spominja tovarišev, ki so bili povodom Najvišjega jubileja odlikovani, zahvali se za priznanje in sklene po triurnem posvetovanju sejo.

Razpis.

Zvezni odbor razpisuje s tem dve »Cesar Franc Jožefa I. jubilejni ustanovi« po 60 K, ki se izplačata dne 2. decembra 1909. Do teh ustanov imajo glasom določil pravico:

1. Onemogli v službi ponesrečeni ubožni gasilci, ki so bili v času ponesrečbe člani slovenskih zveznih gasilnih društev.

2. Vdove, oziroma sirote v službi ponesrečenih gasilcev. Prošnje, ki jih je nekolikove vlagati pri zveznem odboru do 30. junija 1909, morajo imeti naslednje priloge:

1. Potrdilo načelnika, da je bil onemogli ali zamrl član gasilnega društva, ki je v slovenski gasilski zvezi, in dokazilo ponesrečbe.

2. Ubožno izpričevalo županstva.

Na pomankljive ali zakasnelo vložene prošnje se ne bode oziralo.

Vodstvo zveze.

Cesarska jubilejska ustanova avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev.

Tej cesarski jubilejski ustanovi avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev, ki jo je ustanovilo več zavarovalnih društev leta 1873, je namen, resnično potrebnim in vrednim poklicnim ali prostovoljnim gasilcem avstro-ogrške države, kateri so v izvrševanju svoje službe zadobili težko bolezen, se pohabili ali ponesrečili, oziroma njihovim zapuščencem, dajati podporo.

Tisti, kateri hočejo imeti pravico do ustanove, se pozivljajo, naj vpošljejo svoje prošnje poštne prosto do konca meseca maja vsakega leta predsestvu ustanove. Prošnja in vse priloge so kolka proste.

Prošnjam je priložiti naslednje priloge:

a) Izpričevalo načelnika gasilnega društva, da je oboleli ali ponesrečeni gasilec bil ud ali je še ud kakega domačega gasilnega društva,

b) zdravniško izpričevalo o načinu bolezni ali poškodbi kakor tudi o tem, da je dotičnik to poškodbo pri gasilskem delu zadobil,

c) izpričevalo županstva (ubožno izpričevalo) o potrebi in vrednosti prosilca, kakor tudi natančno njegovo bivališče.

Prošnje za podporo enkrat za vselej se morejo kadarkoli vložiti in morajo biti opremljene z omenjenimi tremi prilogami, vsekakor pa je želeli, da se tudi prošnje za podporo vložijo do konca meseca maja vsakega leta pri ustanovi.

Prošnje je nasloviti:

Slavni upravni odbor cesarske jubilejske ustanove avstro-ogrskih zavarovalnic

Dunaj,

(Löbl. Komitee zur Verwaltung der Kaiser-Jubiläums-Stiftung österr.-ung. Assekuranz-Institute in Wien.)

Prošnje in priloge, sestavljene v nemškem jeziku, je vposlati do 24. majnika 1909 tajniku Troštu na lgu pri Ljubljani, da se odpošljejo pravočasno na svoje mesto, ker morajo biti vsaj 30. majnika na Dunaju.

Vodstvo zveze.

Delokrog odbornikov gasilske zveze

z zaznamkom prostovoljnih gasilnih društev, ki jih imajo nadzorovati odborniki, ter poročati o njih v zmislu sklepa seje z dne 11. oktobra 1906. Nadzorovanje, ki se vrši po potrebi vsako drugo leto, se naznani dotičnemu društvu, županstvu dotične občine in zveznemu načelniku vsaj osem dni prej.

Predmeti nadzorovanja so:

1. Pregled vsega gasilnega orodja in opreme.

2. Pregled vseh društvenih knjig, zlasti računskih in stanje blagajnice

3. Zaslíšavanje raznih eventualnih želj, prošenj ali pri-
tožb društvenega načelnika in članov.

Gasilna društva so dolžna, zveznega nadzornika brez-pogojno ubogati, in načelniki mu morajo pomagati pri pre-gledu tako, da mu je mogoče razvideti popolno in resnično stanje društva.

Nadzornikov nastop naj bo vljuden in dobroten, opo-mini stvarni, razsodbe nepristranske, tako da zbuja zaupanje do njega in da se nadzorovanja vesele, ne da bi jim bilo to v kakršnokoli breme.

Vrhovno nadzorstvo nad vsemi društvi pristoji načel-niku zveze, ki mu je prideljen zvezni tajnik kot pobočnik.

Specialno pa nadzoruje načelnik ona društva, kjer je društvenik član zveznega odbora.

Če nadzoruje načelnik kako drugo društvo, odpade potem za tisto dobo nadzorovanje odbornikovo. — Podna-čelniku Matiji Petrič obenem z odbornikom Josip Smoletom so prideljena gasilna društva: Hrušuje, Ilirska Bistrica, Št. Peter, Razdrto, Senožče, Slavina, Studeno, Št. Vid nad Vipavo, Vipava, Zagorje ob Pivki, Bloke, Cerknica, Črni vrh nad Idrijo, Dolenjavo pri Cerknici, Godovič, Ho-tederšica, Idrija, Spodnja Idrija, Gornji Logatec, Planina, Rovte in Stari trg pri Rakeku.

Odborniku Karlu Mayer so prideljena društva: Borovnica, Brezovica, Horjul, Podpeč, Polhovgradec, Vrd in Stara Vrhnika

Odborniku Josipu Turk so prideljena društva: Bizovik, Dobrava, Kašelj, Zalog, Moste, Spodnja Šiška, Zg. Šiška, Štefanjavo, Vič-Glince Litija, Šmartno pri Litiji in Zagorje ob Savi.

Odborniku Franu Lavtižarju so prideljena društva: Dravljje, Ježica, Sora, Stožice, Št. Vid pri Ljubljani, Vižmarje, Mengeš, Stob, Trzin in Vodice.

Odborniku Janku Toman so prideljena društva: Dob, Dol, Dolsko, Domžale, Kamnik, Komenda, Lukovica, Motnik, Stob in Vače.

Odborniku Ivanu Debelak so prideljena društva: Cerklje, Duplje, Št. Jurij pri Kranju, Kranj, Mavčiče, Poljane, Predvor, Predoslje, Selce, Sorica, Staraloka, Stražišče, Trata-Gorenjavo, Tržič, Voglje, Žabnica, Železniki, Dobračeva, Ledine in Žiri.

Odborniku Ivanu Rus so prideljena društva: Be-gunje, Bohinjska Bela, Bohinjska Bistrica, Breznica, Dobrava, Dovje, Gorje, Hrušica, Jesenice, Kamnagorica, Koroška Bela, Kranjska gora, Kropa, Leše, Ljubno, Mojstrana, Mošnje, Podkoren, Rateče, Radovljica, Ribno, Srednjavo v Bohinju in Zasip.

Odborniku Vinku Ogorelec so prideljena društva: Iška Loka, Št. Jurij pri Grosupljem, Pijavagorica, Šmarje,

Tomišelj, Vrbljene, Dobropolje, Dolenjavo pri Ribnici, Sv. Gregor, Ribnica, Sodražica, Velke Lašče, Velke Poljane, Sušje, Krka, Višnja gora in Št. Vid pri Zatični.

Odborniku Gustavu Luserju so pridružena društva: Ambrus, Bela cerkev, Doberniče, Mirnapeč, Orehovica, Št. Peter pri Rudolfovcem, Toplice, Trebnje, Valtavas, Velkaloka, Žuženberk, Črnomelj, Doblje, Semič in Vinica.

Odborniku Josipu Tratar so pridružena društva: Cirklje, Št. Jernej, Kostanjevica, Sv. Križ pri Kostanjevici, Krško, Leskovec, Radeče, Št. Rupert, Škocjan in Mirna.

Zvezni tajnik ima nalog, da predava in daje pouk v okolju, ki se določa po zemljepisni legi in ustanovitvi novih društev.

Navadnih društvenih veselje in prireditve se niso odborniki dolžni udeleževati, le pri posebnih svečanostih kakor so 25 letnice društev ali otvoritev gasilnih domov, naj zastopajo zvezni odbor.

Naša stanovska čast.

Tudi največji sovražnik naše združitve v službi za bližnjega ne more reči, da ni gasilski poklic časten poklic. »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč,« to je naša prislovica, katero smo si na praporu začrtali in za katero se hočemo vedno boriti. Kdo nam bo štel v zlo, če tudi stremimo za tem, kako bi dosegli svoj smoter? Je li mogoče kaj lepšega, kaj bolj vzvišenega, kakor je naloga gasilca, ki gre za klicem v potrebi in stiski na pomoč, da varuje imetje in življenje človeško, ne da bi celo sam sebe varoval, ne oziraje se dalje, na stan, narodnost, vero, politično prepričanje, ne na bogastvo ali revščino, ne prijateljstvo ali sovraštvo, zvesto po besedah Zveličarja »Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe!«

Da, ljubezen do bližnjega je najdražji biser, ki si ga je osvojil gasilec, je zaklad, ki ga ima gasilstvo, ki naj ga pa tudi skrbno varuje in ščiti. Kreпки, plemeniti možje so si podali zvesto roko, da tako zvesto služijo svojemu res vzvišenemu poklicu, ki pa ga naj tudi nikdar ne omadežujejo; to bodi gasilčeva najsvetejša naloga.

Ko so nastala prva prostovoljna gasilna društva, beremo v tedanjih poročilih s kakšnim navdušenjem, s kakšno marljivostjo se je šlo k stvari. Rano zjutraj in po šesti uri zvečer se je vadilo. Bogatin in revež sta skupno delala, vsi sloji so složno delovali in se urili v orodju, kolikor ga je bilo tistih dob že na razpolago. Kako lepo je bilo gledati korakajočo četo: premožni trgovec, obrtnik, uradnik, učitelj, kmet, rokodelc in delavec, vse je korakalo složno. Tako je bilo nekdanj! Kako je pa danes? Časi se izpreminjajo.

Če prelistujemo imenike društev, pridemo do prepričanja, da so dobri stari časi res minuli. Delovni člani so pač največ iz vrst rokodelcev, delavcev, kmetovalcev sem in tam potem kak boljši posestnik, učitelj ali privatni uradnik. Hvale je vredno, da so ravno revnejši sloji ljudstva združeni v to močno brambo, a obžalovati je, da se premožnejši temu človekoljubnemu združenju odtegujejo. V naših vrstah je še veliko prostora, prostora je za vse, ki naj bi posvetili svoje moči temu delu, ki nimajo samo sredstev nego tudi zmožnosti in večjo naobrazbo.

Tudi vemo vsi, da imamo celo v naših vrstah tovariše, ki prevzetih dolžnosti ne poznajo, in menijo celo, da je za društvo mogoče že častno, če so le po imenu člani. Res veliko jih je, ki bi lahko kaj storili, pa niso v to izvoljeni.

Tem častneje pa je za one, ki iz prave ljubezni pristopijo v vrsto gasilcev, vestno in zvesto izpolnjujejo prevzete dolžnosti in niso le člani na papirju. Taki člani pa tudi drže vedno kvišku prapor gasilstva v vsem svojem delovanju in govorjenju, se za isto vselej potežajo, da mu pridobijo spoštovanje in ljubezen občinstva in tudi stremijo ohraniti društvu čast, vedoč, da je čast društva tudi njihova čast.

Vsakomur je pač znano, kako težko je kaj pridobiti ali kako lahko je pridobitev izgubiti. Pravtako je tudi s častjo pri gasilstvu.

Znano nam je, in ni še dolgo let od tega, ko so se dobili ljudje, ki so gledaje korakajoče gasilce rabili izraz: »Zdaj korakajo neumneži, čemu je to potreba?« Niso le bili to pravi kratkovidneži, nego bili so pravi duševni slabiči!

Oglejte si vsi, ki tako mislite, obtirane solze tisočeri, šteje rešene ljudi, katerim je gasilec s svojo vztrajnostjo, s samozatajevanjem rešil življenje. Poglejte na pokopališču, kjer počiva marsikateri gasilec-junak, ki je žrtvoval svoje življenje za bližnjega, potem bo tudi gotovo konec vašega zbadajočega blebetanja, če imate vsaj količkanj srčnih čutil.

Res je žalibog veliko okoliščin, ki so gasilstvu na kvar, da ga onečašajo, da je iskati pregreškov celo v lastnih vrstah. Velikokrat postopa poveljstvo tako, da ne ozlovolji samo prebivalstvo, ampak provzroči nevoljo pri svojih članih. Če ni poveljstvo delavno, če se samo ne zanima za napredek in izpolnjevanje dolžnosti, škoduje to društvu na ugledu in vedno se dobi veliko jezikov, ki še več povedo, nego je morebiti resnično.

Če je preslaba disciplina ali če je sploh ni, osobito spoštovanja napram predpostavljenim, gineva ugled celega društva.

Najbolj obžalovanja vreden je pa slučaj, ki se čisto dogaja, da se osebnostne stvari zanašajo v društvo. Ta ne obiskuje vaj, da ne pride s svojim nasprotnikom v dotiko, oni izostaja od zborovanj, ker je bil žaljen s tem, da ga niso volili itd. Člani, ki obravnavajo osebnosti v društvu, so v slab zgled in društvu trpi; pravtako se pa ne smejo društvene stvari razpravljati pri kozarcu vina v gostilni, ker prav to daje priliko, da društvo trpi na ugledu zaradi društvenikov samih.

Ugled jemlje društvu tudi razvada, da se vedejo posamezniki ob raznih svečanih prilikah nedostojno ali se celo opijejo.

Nihče ne bo rekel N. N. je bil pijan, ko se je vračal od veselice, ampak »glejte jih gasilce, kako so bili nerodni in pijani,« zaradi posameznikov gre to na rovaš celega društva in pri tem trpi ugled, trpi društvena čast.

Načelniki naj take stvari strogo zabranijo, boljše je, da takih članov ni v društvu, ki kvarijo ugled. Gasilec v kroju se naj vede vedno dostojno, naj pazi na zmernost, da mu nihče ne more kaj očitati, naj ima zavest, da je v službi človekoljubja, čim je v gasilskem kroju ali uniformi. Vsak gasilec naj stremi le naprej, po napredku in nikdar naj ne nazaduje!

Kakšne naj bodo vaje prostovoljnih gasilnih društev?

Izkušen gasilec je rekel: Prostovoljno gasilno društvo ni tako težko ustanoviti, ali težko ga je voditi. Če število prebivalcev, politične in gospodarske razmere kraja dopuščajo, se da vselej dognati ustanovitev gasilnega društva in opaža se navdušenost v vrstah, ko je nabavljeno orodje in kraj. Čim pa preteče nekaj let, je kraj obledel, orodje je izgubilo znake novosti, nastane lahko stagnacija, da celo navdušenost za gasilstvo ponehava. In tu je treba načelniku in vodjem vztrajnosti in pripravnosti. Ni zameriti ljudem, če se utrudijo zaradi enoličnosti, ker se vadijo vedno le ene in iste vaje. Dolgočasno postane, če tako delajo načelnik in njega sodelavci.

Vaje naj bodo: 1. po možnosti zanimive in raznolične, 2. naj se vadijo tako, da vse prija in da ima vsak gasilec na kretnji veselje.

Za zanimivost vaj naj skrbi poveljstvo:

1. Ena vaja bodi od druge različna, enkrat bodi vaja z orodjem, drugič redovna vaja; enkrat naj se vadi z lestvami, enkrat s polaganjem cevi, zdaj na tej, zdaj na oni hiši in drugem kraju; opušča naj se vse, kar bi gasilce dolgočasilo. Na deželi naj se proučava tudi na slamnatih kritbah, naj se vadi, kako živino iz gorečih hlevov izpeljati. Težišče naj bo celo v tem, da gasilci poznajo vsa znamenja (signale) s piščalko, hupo ali rogom prav dobro.

1. Pri vajah naj bo vse točno. Tovariši! Vsako gasilno društvo ima rado veliko delavnih članov v svojih vrstah, ali le redko jih je mogoče izbirati. Posebna ugodnost je, če vstopijo v društvo dosluženi vojaki. Da pa zadobe ljudje veselje in ljubezen društva, morajo biti tudi vaje tako urejene, da članom ne zmanjka veselja. Poveljniki morajo biti sami popolnoma izvežbani in imeti morajo vedno točna povelja.

Brizgalci morajo dobro poznati sestav brizgalne, za vsako delo točno vedeti in vedeti kam spada ta ali oni del brizgalne. Vaje z brizgo naj se uče polagoma a točno, da se omogoči vsem brizgalcem razumevanje brizgalne in se navadijo povelja izvrševati na mah. Pri malih društvih na deželi je pa potreba, da je vsak gasilec izvežban v vsem.

Redovne vaje naj bodo kolikortoliko le na malo omejene, kolikor se jih ravno neobhodno potrebuje pri raznih nastopih. Povelja naj bodo glasna in točna, a naj se ne vrste s preveliko naglico drugo za drugim, ker pač utrudijo poveljnika pa tudi izvršitelja.

Novice.

Zavarovalnice in gasilna društva. Kakor je znano, je vložil zvezni gasilni odbor peticijo na deželni zbor za spremembo § 1. postave z dne 20. decembra 1884, dež, zakon št. 17, glede zvišanja zavarovalniškega zakona od 2na na 4[%]. Deželni zbor je uvaževal v svoji seji dne 16. januarja 1909 našo peticijo in je soglasno sprejel odsekov predlog, da se zviša prispevek na 3[%], ki jih pa morajo plačati zavarovalnice same, ne jih pa izterjavati od zavarovancev. Če bi se katera zavarovalnica v tem pregrešila, se kaznuje z globo do 400 kron v korist gasilno-stražnega zaklada. Poročevalec upravnega odseka je bil poslanec Povše, ki je poudarjal korist gasilnih društev, a predlagal je zvišek na 3[%], ker bi sicer zakon ne bil sankcioniran, ker nima nobena dežela višjih prispevkov. Z vneto je priporočal predlog naš tovariš zvezni odbornik Turk in zagovarjal našo peticijo za 4[%], a dosegel se je le 3[%] prispevek. Tudi ta sklep z veseljem pozdravljamo, ker vidimo v tem, da se gasilstvo res vpoštevava od naših deželnih poslancev in gasilci bomo kakor vsikdar storili svojo dolžnost, da se izkažemo hvaležne našim poslanecem, saj bo ta zvišek prinašal vendar okoli 7500 kron podpore slovenskim gasilnim društvom.

»Gasilski koledar za leto 1909. je izšel in stane lično vezan 50 h. Naročila sprejema zvezni tajnik. Vsebinsko mu je: Poziv na gasilce, koledar in beležke. Statistika zveze prostovoljnih gasilnih društev Kranjske. Matija Mayer, načelnik češke gasilske zveze (življenjepis s podobo). Slovanska gasilska zveza, Zveza slovenskih gasilskih društev Štajerske s sedežem v Žalcu. Slovenska gasilna društva v Primorju. Hrvatsko-slavonska vatrogasna zajednica. Dolžnosti zveznih gasilnih društev. Pravila zveze. Obrazci za sestavo prošnje za podporo in prilog. Oznaniila. Zapisnik za vaje in prosti papir za beležke.

Zbornik. Hasický kapesní kalendář na rok 1909, izdala »Zemská ústřední jednota kralovství českého. Uredil Josip Macháček. Cena 1 K 20 h. Lično vezana knjižica ima mnogobrojno vsebino na 168 straneh. Češčine večšim gasilcem jo toplo priporočamo. Naročuje se pri zveznem tajniku Troštu.

Vatrogasni koledar sa šematizmom vatrogasnih društava i častništva u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, Dalmaciji, te Bosni in Hercegovini za godinu 1909. Izdala in uredila Minko Kolarić in Bogumil Toni. Lično vezana knjižica obseza na 58 straneh zanimive članke in podatke o gasilstvu pri našem bratskem narodu. Cena 1 K 10 h. Ta koledar toplo priporočamo v naročevanje, saj hrvaščina je nam popolnoma razumljiva. Naročila sprejema zvezni tajnik Trošt.

Gasilno društvo v Št. Vidu nad Ljubljano je imelo na Silvestrov večer, 31. decembra 1808, 21. redni občni zbor. Načelnik poroča o imenitni, zgodovinskopomenljivi 60-letnici jubileja Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Ni mogoče naštetiti vsega, kar je predobrotljivi naš vladar blagega storil v dolgi, dolgi vrsti let! Zapisano je v debeli knjigi življenja! Tudi naše gasilno društvo se je veselilo tega jako redkega jubileja. V znak hvaležnosti in v proslavo smo si postavili lepo novo gasilarno. Na pročelju gasilarne je vzdana spominska plošča, na kateri se blišči zlati napis našega presvetlega vladarja, ki naj bodi vedni spomin naše sloge, naše neomejene vdanosti do cesarske hiše. Bog živi in ohrani našega predobrega vladarja F. J. I. Gromoviti živio-klici. Veličastno jubilejsko slavnost smo priredili dne 5. julija 1909 z blagoslovljenjem gasilarne in slavnostnim govorom. Ob tej veseli priliki zakličem tudi: »Bog živi našega prezasluznega

»očeta gasilcev« bl. gosp. Franca Doberlet v Ljubljani! — Živio! — Računski sklep l. 1908. izkazuje, da smo imeli 4536 K 73 vin. dohodkov ter 4466 K 79 vin. troškov, preostanek 69 K 94 vin. se je porabil na dolg gasilnega orodja. Prostorna gasilarna je vsa plačana. Radodarni in za blagor vneti šentvidski občani so z veliko vneto darovali in pridno, brezplačno skupaj vozili potrebni material za zgradbo ter darovali lepe vsote denarja, da so se poravnali vsi stroški za stavbo, kar je v prospeh in čast Št. Vida. — Vrednost gasilnega orodja in shrambe je 8489 K 51 v, dolga je na gasilnem orodju 2037 K 22 v, imovina znaša 6452 K 29 v. — Občni zbor je radostno potrdil predložene račune. — Na novo so se izvolili: Načelnik Anton Belec, podnačelnik Fran Bernik, tajnik Fr. Widmajer, blagajnik Lovro Hafnar, pobočnik in orodjar Ivan Kremžar; v odbor pa: Lovr. Škof, Vid Merhar, Jan. Štrukelj, Gašpar Rupnik in Fran Gregorin. — Vodja šentvidskega oddelka Val. Cirman, vodja gunceljskega oddelka Vid Merhar, vodja brizgalne Lovr. Škof, vodja cevič Jan. Štrukelj. — Načelnik se zahvali za veliko udeležbo občnega zbora, marljivo delovanje gasilcev ter vsem onim, kateri so k zgradbi stavbe pripomogli in pa prirediteljem slavnosti in veselice. Bog plačaj! — Po živahnih nagovorih in krepkih novoletnih voščilih načelnik občni zbor zaključil. — Gasilno društvo v Št. Vidu nad Ljubljano je priredilo 17. januarja 1909 predpustno zabavo, ki se je v gmotnem kakor v nravnem oziru sijajno obnesla. Mnogobrojni udeleženci so bili priča, da šentvidsko društvo uživa zaupanje ljudstva. Gmotni uspeh je povoljen, čistega prisosa je 210 K 96 v. Posamezne točke vzporeda so se vse pohvalno izvršile. Gasilec Hafner je s svojim močnim mešanim zborom žel posebno pohvalo. Saj jo je pa tudi zaslužil pevovodja kakor zbor. Gospodična Cirila Zakotnikova je ljubko deklamovala, prav dobro je ugajala. Razume se, da veseloigra »Tukaj se odda soba« ni zaostajala za drugimi točkami. Tu ni bilo smeja ne konca ne kraja. Težko je določiti prvenstvo kakemu izmed igralcev, samo to vemo, da je sluga Janez (gospod Hafner) izvalil med občinstvom največ zabave. Po končani predstavi se je razvila živahna zabava, pri kateri smo čuli vrle tamburaše, pa tudi pevski zbor ni štedil s svojim proizvajanjem. Veseli smo se razšli, želeč gasilcem vztrajnosti pri človekoljubnem delu ter mnogo dobrih prijateljev. Na pomoč!

V deželni gasilni zaklad so vplačale nastopne zavarovalnice: Slavija 3787 K 17 h, Graška vzajemna 3461 K 49 h, Vzajemna v Ljubljani 2495 K 83 h, Assicurazioni Generali 1923 K 35 h, Phönix 1854 K 63 h, Riunione adriatica 1350 K 29 h, Donau 1146 K 72 h, Franco-Hongroise 705 K 79 h, Dunajska 803 K 19 h, Zavarovalnica za papirno industrijo 443 K 15 h, North British 500 K 11 h, Fonciere 343 K 48 h, Concordia 295 K 98 h, Zavarovalnica za rudnike in stroje 320 K 76 h, Industrijska zveza 283 K 17 h, Delniška proti nezgodam 30 K 37 h, Splošna domovinska 2 K 87 h, Lipska 8 K 47 h, Moravsko-slezijska 1 K 15 h, Za sladkorno industrijo 1 K 10 h, Gornje Avstrijska deželna 26 h, Koroška deželna 17 h in Nižje Avstrijska deželna 14 h. Skupno 19.759 K 64 h.

Načrte kakor za merjenje pogorelih hiš, preuredba starih hiš, zlasti za gasilarne in tudi stroškovnike izdeluje po nizki ceni tovariš L. Stricel ml. Dopisnica zadostuje.

Sukno in platno za gasilske uniforme v veliki izbiri in razni kakovosti ima trvdka Feliks Urbanc v Ljubljani. Pošilja vzorce s cenovnikom in plačilnimi pogoji brezplačno.

Gasilnim društvom!

Kakor je razvidno iz današnjega poročila, se je sklenilo zavarovanje vseh delovnih članov gasilnih društev in je zveza tudi vplačala dotično premijo za leto 1909. dne 2. januarja 1909.

Da bo pa poslovanje redno, ki je v korist vsakega gasilca, moramo voditi prav natančno statistiko vseh članov zveze.

Zato pozivljamo vse tovariše načelnike, da nam gotovo vpošljejo »Imenik društvenikov« in članarino za l. 1909. Tiskanice in poštne položnice smo poslali vsem; zahteva torej le nekoliko dela in stvar bo v najlepšem redu. Ne odlašajte in ne čakajte opominov, ker je to mučno in stane tudi poština!

Na pomoč!

Vodstvo zveze.

Gasilski koledar za leto 1909.

uredil tajnik Franc Ks. Trošt je izšel in se dobiva
po 50 h komad pri M. Gerberju v Ljubljani.

Gasilci sezite po koledarju, čigar čisti dohodek je
namenjen „Gasilski ustanovi“.

Naročila sprejema tudi zvezni tajnik.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnega orodja in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsakega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanske pomikalne lestve.

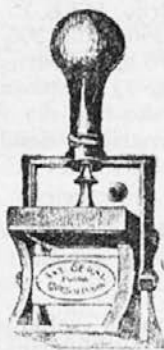
Vsakojaka oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne oprave in dimne krinke.

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenovniki zastoj in poštne prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Zavod za graviranje in izdelovanje
kavčukastih štampiljev

Anton Černe

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Uradni in zasebni pečati iz kavčuka in kovine, štampilje za datum, vsakovrstni klišeji, monogrami itd. itd. 4 4

Ceniki gratis in franko.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Prešernove ulice

tvorniška zaloga posamentirnega blaga
in raznih potrebščin za gasilna društva.

Naramnice za gasilce docela po postavnem
predpisu.

Gasilske čepice z medenim ali tudi z zlato-
vezenim znakom.

Signaine vrvice, rokavne žno-
rice, rokavice, kravate itd.

Dobre konopne cevi, pasovi za moštvo itd.

Preskrbe se tudi vse druge po-
trebščine za gasilce po najnižjih
cenah.

Za gasilna društva olajšalni plačilni
pogoji; pri skupnem naročilu enakih
vrst primeren popust.

Službeni red

in vadbeni predpisi za gasilna društva.

Priredil po A. C. Ahčinovem
zvezni tajnik Franc Ks. Trošt,

je izšel in se dobiva v Ljubljani pri M. Gerberju.
Cena vezanemu izvodu 70 h, po pošti 80 h.

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Gradišče št. 4

priporoča slavnim županstvom ter vsem c. kr. in drugim javnim uradom svojo

popolno zalogo uradnih tiskovin,

slavnim hranilnicam in posojilnicam se priporoča tudi v izvrševanje hranilnih
knjižic; slavnim narodnim in drugim društvom v izvrševanje vabil, pravil,
plakatov, diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v večbarvnem tisku najokusneje.

Postrežba točna in solidna.

Cene zmerne.

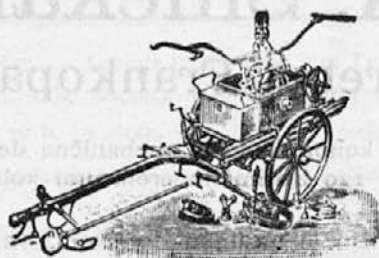
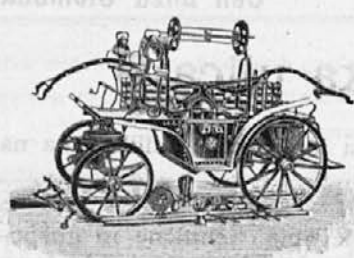

Strojnotvorniška družba „UNION“ na Dunaju.

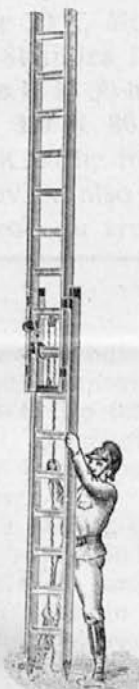
(D. z o. z.)

Pisarna in skladišče: Dunaj VIII/2, Hernalsergürtel.

Tvornice: Toplice in Sorgental na Češkem, Jöchstädt na Saksonskem.

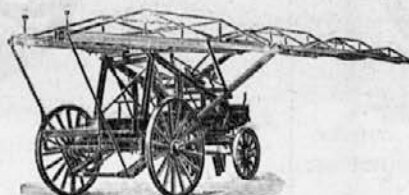
Brizgalnice in vodonoši
dvokolesne in štirikolesne, ali nosilne.

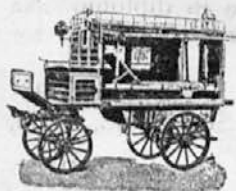
Vsakovrstne osebne opreme.

Cevi, konopne in lanene, sirove ali
gumirane.

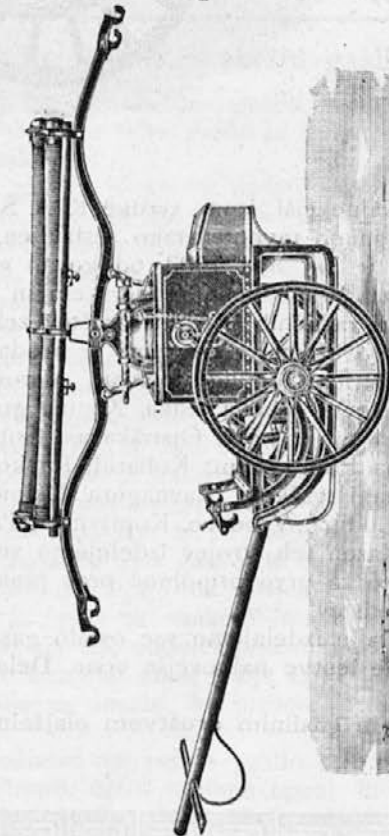
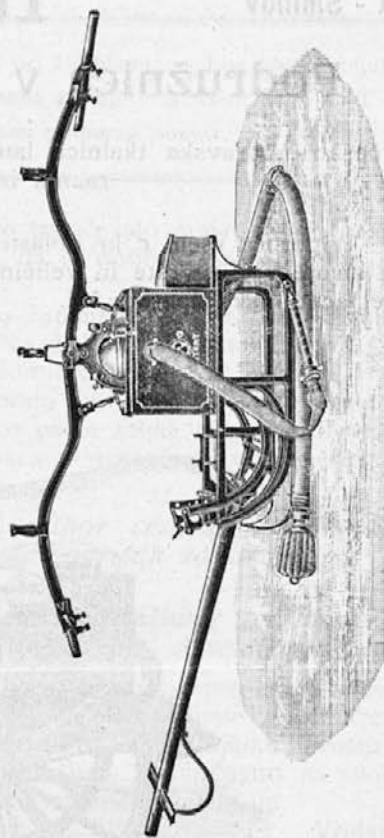
Normalna spojila vijakov avstrijske
gasilske zveze.

Nosilne premikalne lestve, dvokolesne in štirikolesne. Strešne in kljukaste lestve.

Vozovi za bolnike, nosila na kolesih, sanitetne priprave.

Novoustrojena patentovana sančna snemalna brizgalna s prosto se pregibajočo osjo in snemalnim kolesjem, najpripravnejša za hribovite kraje.
En sam gasilec z lahkoto brizgo sname in zopet uredi.

Popolna garancija!

Nizke cene!

Najuspešnejše delovanje!

Lahki plačilni pogoji!

Ustanovljeno leta 1820.

Ustanovljeno leta 1820.

Priporočena tvrdka po češki zvezi gasilnih društev.

C. kr. priv. tvornica brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce

Praga - Smihov

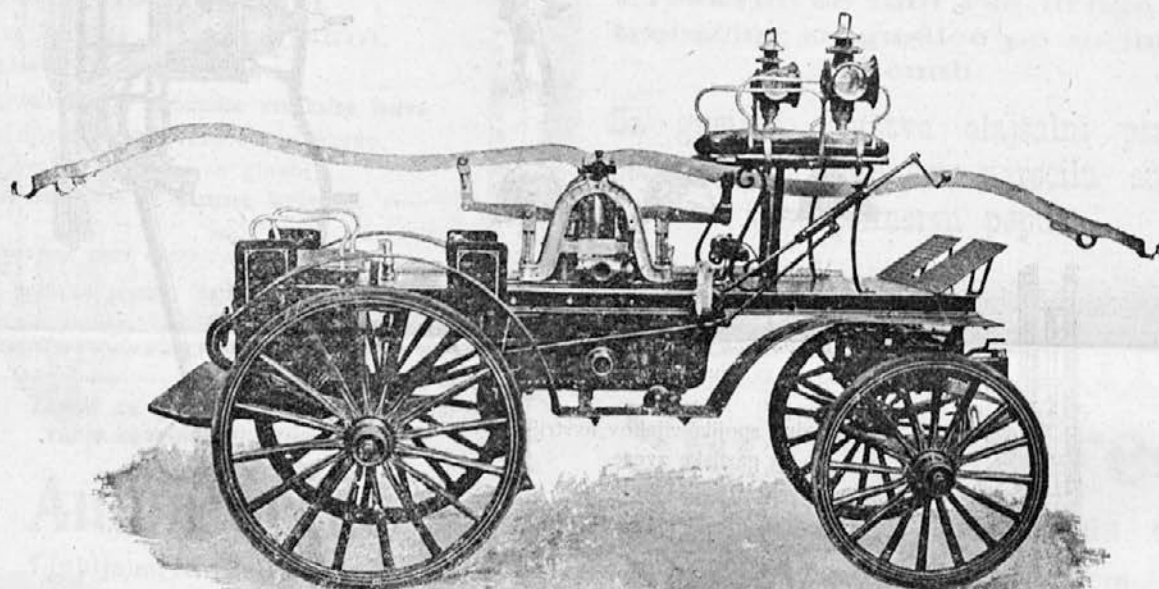
R. A. Smekal

Čeh blizu Olomuca

Podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Prva češko - moravska tkalnica lanenih in konopnih cevi, mehanična delavnica in livarna, odlikovana na raznih izložbah s 129 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

Priporoča vsem c. kr. oblastem, občinam in gasilnim društvom, razne brizgalne, tehnične in gospodarske stroje vsake vrste in veličine, cevine in razne lestve, itd. — Telovadno orodje za šole in društva, motore, acetilinske aparate itd.

Najnovejši izum tvrdke R. A. Smekala so brizgalnice, ki zajemajo in mečejo vodo z desne in leve strani ter imajo ravnotež tako sestavljen, da potrebuje stroj 40 % manj delavske moči nego stroji ostalih tvrdk. Ta izum je bil leta 1903. odlikovan v Pragi na razstavi z največjo nagrado: zlato kolajno in diplomu. Na Kranjcem, Primorskem, Štajerskem in Hrvaškem in ostalih deželah je prodanih teh strojev že nad 100 ter mamso od različnih gasilnih društev zelo laskava izpričevala.

Podružnica v Zagrebu je prodala takih brizgalnic na Kranjskem za kraje: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela, Zgornja Šiška, Dravljje, Idrija, Predoslje, Sora, Štob, Trzin, Žabnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valtavas in Št. Peter pri Rudolfovem;

na Štajerskem: Ojstrškavas, Gomilsko, Okoslavci, Možganjci in Prekopa;

na Primorskem: Kobarid, Idrsko in Bovec;

na Hrvaškem: Ravnagora, Delnice, Lipik, Dolnja Stubica, Požega, Kešinci, Samobor, Vrginmost, Lokve, Gradec, Ludina, Vrbovec, Koprivnica, Pakrac, Popovača, Stara Pažova, Dugoselo, Hlebenje in Sv. Ana.

Razen teh strojev izdelujemo zelo praktične male brizgalnice »univerzalke« na dveh ali na štirih kolesih, ki so za prvo pripomoč prav praktične, bodisi za gasilna društva ali pa za občine, ki imajo malo denarnih sredstev.

Dalje izdelujemo vse ostalo gasilno orodje in potrebščine kakor čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanske lestve najnovejše vrste. Delavske in paradne obleke, čepice in gasilna znamenja po najnižjih cenah.

Občinam in gasilnim društvom olajšalni plačilni pogoji na obroke.

Za vse stroje se jamči pet let.